

ЕСХАТОЛОГІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ: МІФИ ТА РЕАЛЬНІСТЬ

Як відомо, в кожного народу є повір'я щодо кінця світу. Ці повір'я базуються, як на минулому досвіді так і на легендах. Історії відомо багато прикладів загибелі найрозвиненіших цивілізацій, про які до нині збереглися лиш оповіді та легенди. Прикладами таких цивілізацій може бути і всім відома Атлантида, і золоте місто Ельдорадо, і цивілізації Америки.

В сучасному світі відомо дуже багато релігійних, міфологічних та наукових версій кінця світу. Не потрібно бути пророком, щоб передбачити ймовірні наслідки людської діяльності та зміни в природному плінні.

Актуальність теми: безкінечні війни, досі невідомі хвороби, екологічні катастрофи, економічні кризи – породжують боязнь майбутнього. Ніхто не може з впевненістю сказати, що буде завтра, тому вивчення есхатології та можливих подій, може дати хоч маленьку впевненість сучасній людині, адже ми довіряєм науці. Не можна доцільно бути впевненим в майбутньому держави, адже на неї впливає забагато чинників, які між собою взаємопов'язані. Людина відчуває себе самотньою і незахищеною від подій, що відбуваються в сучасному світі.

Детальніше вивчення есхатології допоможе позбутися упереджень про можливі кінці світу та знайти відповіді на деякі запитання. Допоможе розглянути всі можливі чинники загибелі цивілізацій та виокремити найімовірніші із них.

Мета і завдання: дослідити та розглянути різні теорії, що стосуються загибелі економічних цивілізацій. На ґрунті цілісного системного аналізу еволюції походжень теорій кінця світу виявити їх сутність та тенденції змін у контексті глобальних перетворень і соціальних змін.

Для досягнення мети потрібно вирішити **завдання:**

- розглянути сприйняття есхатологічних уявлень в минулому і сьогодні;
- розглянути ймовірність загибелі Західної цивілізації;
- розглянути можливість Третьої світової війни та думки науковців щодо неї;

Об'єктом дослідження є: есхатологічні теорії різного походження. **Предметом дослідження є:** дослідження та походження есхатологічних теорій, їх еволюція та трансформація, їх вплив на свідомість людей та розвиток цивілізацій.

Дослідженість теми: Олексій Турчин[3], Олексій Лукшиц, Стівен Хокінг[5], Леонард Млодінов, Алан Вайсман[1], Чарльз Рассел, Мішель де Нотрдам (Нострадамус).

Міфологічна сторона есхатології відома кожному з дитинства. Це і легенди про кінець світу і притчі із релігій. Найбільші релігії світу мають власні есхатологічні уявлення, наприклад, «страшний суд»

В християнській есхатології розглядається кара в вигляді апокаліпсису, який настане по велінню Божому: «Ангел волає до всього людства, як до того, що здатне чути це благовістя. Наступ суду буде несподіваним, бо Бог як блискавка та вибігає зо сходу, і з'являється аж до заходу, так буде і прихід Сина Людського»(Мат. 24:27) [2].

Відомим нині є Проект Годинник Апокаліпсиса (англ. Doomsday Clock), який з 1947 року веде американський журнал Bulletin of the Atomic Scientists. Годинник показує символічний час, що відокремлює людство від дня глобальної катастрофи (час до півночі). Рішення про переведення стрілок приймає рада директорів журналу і залучених експертів, у тому числі 18 лауреатів Нобелівської премії. Годинник знаходиться у Чикаго.

Чи не значним із відкриттів є теорія загибелі західної цивілізації. Теорії загибелі західної цивілізації – це теорії, які стверджували або стверджують, що вічне існування західної цивілізації неможливо, і вона приречена на закономірну загибель. Висновок про неминучість краху політичної, економічної і культурної системи західних країн робиться на підставі аналізу екологічних, демографічних, культурних, релігійних, економічних і політичних факторів. Деякі теорії пророкують загибель не лише західної цивілізації, але і всього світу.

Економічні кризи з великими спадами ВВП, напливи емігрантів, з якими не може впоратися державна політика, вихід країни-засновниці Великої Британії та інші показники вже доводять, що західна цивілізація не вічна і немає жодної впевненості у її вічності.

Сучасні науковці більш схильні до загибелі світу через природні катастрофи. Глобальне потепління, землетруси, збільшення активності вулканів, розповсюдження пустель – все несе загрозу людству та збитки країнам. Сучасна воєнна ситуація теж нестабільна. Численні неприривні війни, які не закінчуються. нерівність в збройних силах, загроза атомної війни.

«Шість років тому я попереджав про забруднення і перенаселеність, з того часу усе стало лише гірше. Якщо ці темпи збережуться, до 2100 року на землі мешкатиме 11 мільярдів людей. Понад 80% населення урбаністичних регіонів живе за умов небезпечного рівня забруднення атмосфери.– наголошує Хокінг. – «Уряди залучені у гонку озброєнь штучним інтелектом, проєктуючи «розумні» літаки та зброю. Я не думаю, що переваги штучного інтелекту обов'язково стануть корисними. Щойно машини досягнуть критичної точки, а саме зможуть розвиватися самостійно, ми не зможемо передбачити, чи їхні цілі співпадатимуть з нашими,» – застерігає Хокінг [5, ст.167]. До чого призведуть нові технології, до кращого і спокійного життя чи війни? Не можливо бути доцільно в чомусь впевненим, можна лиш сподіватися, що ми не повторимо історію написану американським журналістом Аланом Вайсманом «Світ без нас»[1].

Таким чином, розглянувши різні теорії та приклади загибелі економічних цивілізацій, можна дійти висновку, що різні фактори ризику існують для всіх цивілізацій, але не всі вони рівні. Фактори ризику є тими, де несприятливий результат або знищить розумне життя на Землі, або різко скоротить його потенціал.

Отже, основними теоріями загибелі економічної цивілізації, можна назвати:

- Глобальна війна, ядерна або біологічна.
- Всесвітня пандемія, викликана генетичними захворюваннями.
- Вихід з-під контролю нанотехнологій.
- Екологічна катастрофа.

Саме людина є причиною всіх своїх проблем. Саме вона породжує всі свої негаразди. Ми повинні пам'ятати, що живем ми один раз. І що ми залишимо після себе: загиблу цивілізацію і руїни чи процвітаючу країну?

Література

1. Алан Вайсман. *Світ без нас/Алан Вайсманю*. – США: Сант Мартінс Томас Данн Букз, 2007. – 336 с.
2. *Біблія* – Мінськ: Місіонер, 2007. – 800 с.
3. Турчин О. В. *Війна і ще двадцять п'ять кінців світу/О. В. Турчин* – М: Європа, 2008. – 190.
4. Турчин О. В. *Структура глобальної катастрофи/О. В. Турчин* – М: Європа, 2010. – 310.
5. Стівен Хокінг. *Вищий задум/Стівен Хокінг, Леонард Млодінов*. – П: Амфора, 2010. – 208.
6. Чигур, Р. Ю. *Феномен глобалізації: соціально-філософський аналіз /Р. Ю. Чигур // Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: Серія «Філософія», Острог, 2015.– Випуск 18.– С. 96-102*